

FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNİN İNCELENMESİ

Meliha ASLAM ORKUN¹
Ayşe BAYIRLI²
Sibel BAYIRLI³

ÖZET

Bu çalışmada Fransa eğitim sisteminin genel hatlarıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda araştırmada Fransa eğitim sisteminin amaç ve politikaları, Fransa'da eğitimin sisteminin yapılanması, okul öncesi eğitim, zorunlu eğitim, ortaöğretim, yükseköğretim özel eğitim, yetişkin eğitimi, eğitim yönetimi, eğitim finansmanı ve öğretmen yetiştirme alanları ele alınmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Veriler toplanırken, Fransa eğitim sistemi ile ilgili kitap, dergi, makale, köşe yazısı, resmi belge ve rapor gibi basılı ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler temalar halinde sunulan başlıklar altında raporlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fransa, eğitim sistemi, eğitim sistemi, Fransa'da eğitim.

INVESTIGATION OF EDUCATION SYSTEM OF FRANCE

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the education system of France in general terms. In this context, the aims and policies of the French education system, the structuring of education system in France, pre-school education, compulsory education, secondary education, higher education special education, adult education, education management, education finance and teacher training areas were discussed. In this study, document analysis method was used among qualitative research methods. While collecting the data, books, magazines, articles, columns, print and internet resources such as official documents and reports about France education systems were used. The data obtained were reported under the headings presented as themes.

Keywords: France, education system, education in France.

¹ Öğretmen, Kıbrıs Milli Eğitim Bakanlığı, meliha.83aslam@gmail.com

² Öğretmen, Kıbrıs Milli Eğitim Bakanlığı ve fatosbyrbayirli@gmail.com

³ Biyolog, Kolan British Hospital, alibahadir@gmail.com

1. GİRİŞ

Eğitim Tarihinde, başka ülkelerin eğitim sistemlerini inceleyen, kendi ülkelerindeki eğitim sistemini tanıtarak ve inceledikleri ülkelerle karşılaştırmalar yapan ve buradan kendi ülkesi için sonuçlar çıkararak, reform önerileri getiren düşünürler ve araştırmacılar olmuştur (Ergün, 1985). Örneğin Eflatun Atina'nın Isparta'ya yenilmesini, sahip olduğu insan yetiştirme düzenine bağlamış ve yenilenme amacıyla Isparta'nın eğitim sistemini incelemiştir. Eflatun'un yanında Xenophon da Yunan gençlerinin daha iyi yetişmeleri için İran'da aristokrat çocuklarına uygulanan eğitim sistemini incelemiştir (Bilhan, 1992). 17. yüzyılda W. Ratke'nin Almanya'da prenslikler arasındaki eğitim sistemlerini karşılaştırdığı ve 18. yüzyılda D. Diderot'un Rus Hükümeti için bir eğitim reformu hazırladığı da bilinmektedir, ancak Karşılaştırmalı Eğitim'in bir bilim dalı olarak yapılan çalışmalar 19. yüzyılın sonlarına doğru başlamıştır (Erdoğan, 2003). 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren eğitimcilerin, eğitim politikalarına karar vericilerin ve araştırmacıların kendi ülkelerindeki eğitim sistemlerine yenilikler getirebilmek ve farklı ülkelerin eğitim sistemleri ile karşılaştırmalar yapabilmek için farklı ülkelerin eğitim sistemlerini inceleme çalışmaları hız kazanmıştır.

Değişen ve gelişen bilgi ağı ve teknolojik ilerlemeler ülkeleri eğitim sistemlerinde revizyonlar yapmaya zorlamış ve kendileri dışındaki ülkelerin eğitim sistemlerini inceleme gereksinimlerini ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda, çalışmada Avrupa'nın köklü eğitim geçmişine sahip Fransız eğitim sisteminin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın bulgularının Türk eğitim sistemi ile karşılaştırmalar yapılabilmesi bakımından alana ışık tutacağı düşünülmektedir.

Fransa, Avrupa Birliği adlı siyasi ve ekonomik örgütlenmenin kurucu üyelerinden biridir ve birlik üyesi ülkeler içinde yüzölçümü en büyük olanıdır. Ülke, bunun yanında Birleşmiş Milletler'in de kurucu üyelerinden, Frankofon'un, G8 Zirveleri'nin, Latin Birliği'nin ve NATO'nun da katılımcılarından. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin beş daimi üyesinden biridir (Wikipedia, 2018).

Akdeniz'e 2700 km. kıyısı olan Fransa'nın, yüzölçümü 640. 679 km²'dir. Avrupa'nın önemli şehirlerinden biri olan Fransa İspanya, İtalya, Belçika ve İsviçre'yle komşudur. Fransa'da Fransızca resmi dil olmakla beraber Kanada ve Belçika gibi birçok ülkede Fransızca resmi dil olarak kullanılmaktadır (Wikipedia, 2018). Fransa cumhuriyetle yönetilen bir ülkedir. Fransa'da yasama görevi Senato ve Ulusal Meclise aittir. Cumhurbaşkanı ve senato üyeleri seçimle belirlenir

(Sağlam, 1999). Fransa belediye, il yönetimi ve bölge yönetimleri olmak üzere üç çeşit yerel yönetim biçimine sahiptir. Fransa'da 36.000'den fazla belediye, 100 il ve 27 bölge bulunmaktadır. Yine Fransa'da dokuz anakent belediyesi de olmasına rağmen, köy statüsünde yerleşim birimi yoktur (Erden, 2009).

Fransa'da 2014 eğitim-öğretim yılı verilerine göre 15 milyon öğrenci vardır. Bu rakam genel nüfusun %23'üne tekabül etmektedir (Eurydice, 2019). Öğretim dili Fransızca'dır. Fransa'da eğitim ücretsizdir ve laik eğitim anlayışı vardır.

2. YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, s. 187). Veriler toplanırken, Fransa eğitim sistemi ile ilgili kitap, dergi, makale, köşe yazısı, resmi belge ve rapor gibi basılı ve internet kaynaklarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler temalar halinde sunulan başlıklar altında raporlaştırılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Eğitim Sisteminin Amaç ve Politikaları

Fransız eğitim sistemi laiktir. Eğitim 16 yaşına kadar zorunludur ve ücretsizdir. Katolik okulları başta olmak üzere ülkede özel eğitim kurumları da mevcuttur. Eğitim merkezi bir yapıya sahiptir ve öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atanır (Erdoğan, 2003). Fransa'da eğitim politikası hükümetin yetkisindedir. Hükümet içerisinde ise bu görev Milli Eğitim ve Araştırma ve Teknoloji Bakanlığına aittir. Bu bakanlığa direk olarak eğitimden sorumlu bir bakanlık yardım etmektedir (Şahenk, 2009).

Fransa eğitim sistemi bölgesel düzeyde üç bölüme ayrılmaktadır. Bunlar büyüklüklerine göre üniversite, taşra ve mahalli birimler olarak adlandırılır. Üniversite birimi en büyük bölgesel teşkilattır. Fransa'da 28 üniversite bölgesi bulunmakta ve bu bölgelere rektör başkanlık etmektedir. Rektör Milli Eğitim Bakanlığının temsilcisidir ve cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır (Şahenk, 2009). Fransa'da eğitime büyük bütçeler ayrılmaktadır. Her yıl eğitime

ortalama 65 milyon avro ayrılmaktadır. Fransa okuryazarlık oranında %100'e yakın bir orana sahiptir (Wikipedia, 2018).

Fransa eğitim sisteminin temelini, 1882 Jules Ferry'den beri üç büyük ilke oluşturmaktadır. (Erden, 2009): 1) Laik eğitim, 2) 6 yaşa kadar zorunlu eğitim, 3) Parasız eğitim. Bu sebepten Fransa temel eğitimi ücretsiz karşılamakta ve her vatandaşına eşit bir şekilde eğitim hizmetini ulaştırmaya çalışmaktadır.

Fransa Eğitim sisteminin amaçlarını şöyle sıralanmaktadır; Okul öncesi eğitimin amacı; çocuğun global gelişimini sağlamak ve üst öğrenime hazırlamaktır. Çocuk konuşmayı, dilini kullanmayı ve yazmaya alışmayı bu okulda öğrenir (Sağlam, 1999). 1995 yılında belirlenen müfredat programı altı ana eylemi içermektedir. Bunlar; birlikte yaşama, dili konuşma ve inşa etme, kelime yazımı hakkında öğrenme, eylemler, dünyayı keşfetmek, hayal etme ve yaratmadır. İlköğretimin amaçları; 1887 tarihli düzenlemeye dayanmaktadır. İlköğretimin amaçları öğrencilere; okuma ve temel matematik becerisi kazandırmak ve kendilerini ve dünyayı tanımalarını sağlamaktır (Eurydice, 2019). Ortaöğretimin amaçları; 1963 tarihli düzenlemeye dayanır. Ortaöğretimin amaçları öğrenciye, toplumsal ve kültürel değerler kazandırmak, yeteneklerine yönelik yönlendirmelerde bulunmak ve bir üst kademe eğitime geçebilmeleri için olanak sağlamaktır. Yükseköğretimin amaçları; 1984 yasasına dayanır. Yükseköğretimin amacı öğrencilere gerekli bilgilerle birlikte bir meslek seçmeyi, yönlendirmeyi ve dengeleyici, tamamlayıcı bir yetiştirmeyi sağlamaktır (Erden, 2009).

3.2. Eğitimin Sisteminin Yapılanması

Yönetimsel yapılanma. Fransa Eğitim Sistemi'nin şekillenmesinde üç ana devrim görülmektedir. Bunlar: (1.) Merkezi bir yönetimin oluşturulması, (2.) Eğitim için özel bir yönetimin oluşturulması, (3.) Kilise ve devlet ayrımı'dır. Fransa'da modern anlamda eğitim çalışmaları 17.yüzyılın başlarına kadar gitmektedir. 1800'lü yılların başına kadar kilise eğitim başında iken daha sonra üniversitelere başkanlık edenler eğitime de başkanlık etmeye başladı. Daha sonra üniversitelerin başkanı eğitimin başı oldu. Devletin gittikçe güçlenmesi ile 1945'te Eğitim Bakanlığı oluşturulmuştur. Daha sonraki birçok yasa ile Fransa'da merkeziyetçilik keskinleştirilmiştir (Eurydice, 2019).

Eğitim Gençlik ve Araştırma Bakanlığı. Fransa'da ulusal düzeyde eğitim sisteminin yönetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur. 1995 yılında yapılan düzenleme ile Fransa

Eğitim Bakanlığında iki bölüm oluşturulmuştur. Bunlar eğitim-öğretim, yükseköğretim ve araştırma bölümleridir (Sağlam, 1999).

- Okulöncesi eğitim ve ilköğretim
- Ortaöğretim
- Ortaöğretim Öğretmenleri
- Genel ve Uluslararası İlişkiler ve İşbirliği
- Yönetim-Hizmet ve Teknik Personel
- Mali İşler ve Yönetim Denetimi
- Geliştirme ve Planlama
- Denetleme ve Yönetimsel İşler
- Bilgi ve Yeni Teknolojiler

Yükseköğretim ve araştırma bölümünde aşağıdaki birimler bulunmaktadır. Bunlar (Sağlam, 1999):

- Yönetim, İnsan gücü ve Mali İşler Genel Müdürlüğü
- Araştırma ve Teknik Genel Müdürlüğü
- Geliştirme, Teknoloji ve Bölgesel Etkinlikler Genel Müdürlüğü
- Bilimsel ve Teknik Bilgi İşlem ve Kitaplıklar Genel Müdürlüğü

Eğitim Bakanı, eğitim politikası, planlanması ve yönetimi konusunda çeşitli kurul ve komisyonlarla birlikte çalışır. Bu kurullardan en önemlisi Denetleme Üst Kuruludur. Bu kurul, okulların denetimi ve eğitim sisteminin geliştirilmesinin yanı sıra bakana da danışmanlık yapar (Eurydice, 2019).

Eğitimin iç danışma birimleri iki tanedir. Bunlar; (1.) Eğitim Yüksek Konseyi ve (2.) Ulusal Program Konseyi'dir.

Eğitim Yüksek Konseyi. Eğitim Bakanı'nın ya da onun temsilcisinin başkanlık yaptığı ve 95 üyeden oluşan bir konseydir. Bu konseyde veli temsilcisi, öğrenci temsilcisi, bölgesel ve kültürel temsilciler, sosyal birliklerden temsilciler yer alır. Konsey, eğitim ve öğretimle ilgili ulusal düzeyde sorunlarda Bakanlığa danışmanlık yapar.

Ulusal Program Konseyi. Bu konseyin 1989 yasası ile genel yapısı belirlenmiştir. Konsey, 22 üyeden oluşmaktadır. Konseyin yetki alanı yükseköğretim ve okullardır. Konseyin görevleri arasında; okullar arasında uyumu sağlamak, okullarda uygulanacak programı, yöntemleri,

konuların gruplanması, disiplinler arası konuları, konuların düzeylere göre dağılımını, çeşitli eğitimsel düzenlemeleri yapmak yer alır.

Akademiler. Fransa'da Eğitim Bakanlığı, politikalarını uygulayabilmek için akademiler (academies) olarak bilinen dış idari bölgelere sahiptir. Bu idari bölgelerin sayısı 30'dur. Akademilerin başında rektörler bulunmaktadır. Rektör, Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde eğitim yönetiminin alt alanlarında faaliyetlerde bulunmaktadır. Rektör, Milli Eğitim bakanlığı ile işbirliği içinde eğitim yönetiminin alt alanlarında faaliyetlerde bulunmaktadır. Rektör, üniversite ve yüksekokullar dahil bölgedeki tüm okullardan sorumludur. Her akademinin pek çok bölümü vardır. Her bir bölüm, bakanlık tarafından atanan bir akademi müfettişi (inspecteur d'academie) tarafından yönetilir. Müfettişler, rektöre yardımcı olmaktadırlar (Eurydice, 2019).

Fransa yerel yönetim birimlerinde bir karmaşa bulunmaktadır. Yerel yönetimlerdeki bu karmaşa eğitime de yansımaktadır. Eğitimdeki karmaşayı şu şekilde belirtebiliriz. İlkokulların yapım ve bakım işi belediyelerindedir. Kolejlerin yapım ve bakımı il yönetimlerindedir. Lise ve özel eğitim kurumlarının yapımı ve mesleki eğitim ise bölge yerel yönetimlerine aittir. Müfredatın hazırlanması, derslerin düzeni, öğretim personelinin aylıkları ve üniversite konuları devletin alanına girmektedir.

Eğitimle ilgili diğer örgütler. Fransa eğitim sisteminde, eğitimle ilgili örgütler iki şekilde katkı sağlamaktadır. İlk katkı teknik düzeyde olurken ikincisi yönetimle ilgili sorunlarda danışmanlık şeklindedir. Fransa Eğitim Sistemi'nde yer alan eğitimle ilgili diğer örgütler şunlardır (Eurydice, 2019):

Mesleki Danışma Komisyonu: Bu komisyon mesleki eğitimle ilgili nitelikleri belirler. Bu komisyonda kamudan, işçi ve işveren temsilcilerinden üyeler bulunur. Konseyin 20 üyesi vardır.

Okuma için Ulusal Gözlemevi: 1996 yılında oluşturulan bir kuruluştur. Amaç, öğrenme için öğretim yöntemlerinin analizi ve okuma becerilerinin kusursuzluğunu sağlamaktır.

Yükseköğretim ve araştırma Ulusal Konseyi: Konseyin 61 üyesi vardır. 29 personel temsilcisi, 11 öğrenci temsilcisi ve 21 eğitim, kültür, bilim, ekonomi ve toplumla ilgili kişiden oluşur. Yükseköğretimde reform ve kuruluşlararası kaynak temini konuları ile ilgilenir.

Okulda Başarı İçin Ulusal Yenilik Konseyi: 2000 yılında oluşturulan bir kuruluştur. Yeniliklerin değerlendirilmesi ve desteklenmesi ile ilgilenir. Bakanlığın yenilik uygulamalarında danışmanlık yapar. Konseyin 40 üyesi vardır. Konseyin beş üyesi daimi ve diğer üyeleri ise seçimle

gelmektedir. Konseyin seçimle gelen üyeleri, öğretmenlerden, araştırmacılardan, müfettişlerden ve velilerden oluşur. Ayrıca bu konseyde iş dünyasından da temsilciler bulunmaktadır.

Okul Değerlendirme Yüksek Konseyi: Konsey 2000 yılında oluşturuldu. Konsey, farklı değerlendirme çalışmalarını sentezler. Konsey, Bakanlık tarafından dağıtılmış ve değerlendirme ürünlerinin yıllık programı üzerine fikir belirtir. Konsey, Bakanlık tarafından seçilen 35 üyeden oluşur. Bu üyeler üç yıllığına seçilir. Seçilecek olan kişiler eğitimle ilgilidirler.

Yönetimsel Kontrol ve Teftiş: 1965 yılında oluşturulan Eğitim Yönetiminin Genel Teftiş birimince teftiş işlemleri yapılmaktadır. Bu birimde genel müfettişler, yardımcı genel müfettişler ve müfettişler bulunmaktadır. Genel müfettişler Ulusal Eğitim bölümünün en yüksek rütbesine sahiptir ve Bakanlık Kurulu tarafından atanırlar. Yardımcı müfettişler ve müfettişler Eğitim Bakanlığı tarafından atanır.

Genel müfettişlerin görevi 1988 yılında yeniden belirlenmiştir. Genel müfettişler, personelin, merkezi akademik servislerin, eğitimle ilgili kamu kuruluşlarının yönetim ve muhasebe yönünden teftişinden sorumludurlar. Genel müfettişler okul yapılarını ve aralarındaki iletişimi, eğitim ihtiyaçlarını planlarlar (Eurydice, 2019).

Genel bir değerlendirme yaptığımızda, eğitim sisteminde yapı ve amaç yönünden gerçekleştirilen değişimler dikkate alındığında sistemin merkeziyeti bir yönetim yapısına, ülke düzeyinde tüm okullarda ortak programlara, ortak bitirme sınavlarına, dikey bir basamaklandırmaya, devlet okullarında parasız ve laik eğitime, yükseköğretimde yarışmaya dayalı bir seçmenin olduğu ve piyasa isteklerinin dikkate alındığı bir anlayışa sahip olduğu görülmektedir. (Nieser, 1990; Akt; Sağlam, 1999).

Okul sistemi yapılanması, Genel öğretimin yapısı aşağıdaki gibidir:

- 3 yaştan 10 yaşa kadar ilköğretim
- 11 yaştan 18 yaşa kadar ortaöğretim
- 18 yaştan yukarısı yükseköğretimdir.

Fransa Eğitim Sistemi'nin temeli, 1959 yılında zorunlu eğitimin süresini 10 yıla çıkaran eğitim yasasına dayanmaktadır. 1975, 1983 ve 1985 yıllarında çıkarılan yasalarla Fransa Eğitim sistemi bugünkü şeklini almıştır. 1975 yasası Fransa Eğitim Sistemini, yeniden yapılandırılmasını esas alırken, 1983 yılındaki yasa eğitimde merkezi ve yerel yetki ve sorumlulukları belirlemiştir.

1983 yasası Fransa'da okulların yönetim ve işlevlerini de yeniden düzenlemiştir. 1985 yasası ile de Fransa'da mesleki eğitim şekillendirilmiştir (Eurydice, 2019).

Fransa Eğitim Sistemi genel olarak okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin olduğu dört basamaktan oluşmaktadır. Eğitim basamaklarında her alan okul türleri şunlardır (Monchablon, 1994; Akt. Erden, 2009):

- 2-6 Yaş çocukların devam ettiği anaokulları ve anasınıfları,
- 6-11 yaş çocukların devam ettiği ilköğretim basamağındaki beş yıllık ilköğretim,
- 11-15 yaş çocukların devam ettiği ve ortaöğretimin I. devresini oluşturan kolejler,
- İlk yılı zorunlu eğitim kapsamında olan ve ortaöğretimin II.devresini oluşturan lise kapsamındaki genel ve teknik liseler,
- Üniversiteler ve yüksekokullar.

3.3. Okul Öncesi Eğitim

Fransa'nın köklü okul öncesi eğitimi temellerine sahiptir. Zorunlu olmamasına rağmen, bütün çocuklar 3 yaşından itibaren anaokuluna (école maternelle) giderler. Haftalık ders 26 saattir (Eurydice, 2019). Okul öncesi eğitime devam eden çocuklar, yaşlarına göre alt küme (3-4 yaş), orta küme (4-5 yaş) ve üst küme (5-6 yaş) olmak üzere üç kümeye ayrılırlar (Boisdon, 2003 akt; Şahenk, 2009, s. 197).

Okul öncesi öğretmenleri ilkokul öğretmenler gibi okul öğretmenleri (professeurs des écoles) adı verilen aynı mesleki kategori içerisinde yer alırlar. Ortaöğretimde çalışan ve lisanslı öğretmen (professeurs certifiés) adı verilen öğretmen eğitiminden geçerler (5 yıllık üçüncü düzey eğitimin ardından olgunluk (bakoalorya) derecesi alınır) (Şahenk, 2009).

3.4. Zorunlu Eğitim

Fransa'da zorunlu eğitim, 1939 yılında 14 yaşına ve 1956 yılında Berthoin planıyla 16 yaşına çıkarılmıştır.

İlkokullara öğrenci kaydettirmek için gerekli belgeler şunlardır.

- Veli kimlik belgesi
- Öğrencinin kimlik belgesi
- Vesikalık iki adet resim
- İkametgah belgesi
- Sağlık raporu.

Fransa'da 10 yıllık tam zamanlı genel eğitim, amaçlı zorunlu eğitimi kapsamaktadır. (5 yıllık ilköğretim devre, 4 yıllık ortaöğretim I.devre (ortaokul) ve 1 yıl da ortaöğretim II. devre (lise). Bu durumda zorunlu eğitim, Fransa'da Türkiye'dekinden iki yıl daha fazladır. Çocuklar, ilköğretime 6 yaşında başlarlar. Özel yetenekliler ise 5 yaşında da başlayabilirler (Şahenk, 2009).

Çizelge 1 : İlkokul Süresi ve Devreleri

Devreler	İlkokuldaki sınıflar
Temel Eğitim Devresi	1.sınıf
	2.sınıf
Yoğunlaşma Devresi	3.sınıf
	4.sınıf
	5.sınıf

Çizelge 1'de görüldüğü gibi Fransa'da ilköğretimin I. devresini (temel eğitim devresi-cycle des apprentissages fondamentaux) ilköğretim 1. ve 2. Sınıflar oluşturmaktadır. II. devreyi ise, 3., 4. ve sınıfları (yoğunlaşma devresi-cycle des approfondissements) kapsamaktadır.

Çizelge 2: Fransa İlkokul Programları Haftalık Ders Programları

Dersler	Sınıflar				
	1	2	3	4	5
Fransızca	10	10	10	6	6
Ortak Yaşam	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk	30 dk
Matematik	5	5	5	5	5
Dünyanın Keşfi	3	3	3		
Yabancı dil veya Bölgesel Dil	2	2	2	2	2
Sanat Dersleri	3	3	3	3	3
Beden Eğitimi	3	3	3	3	3
Tarih ve Coğrafya				3	3
Fen ve Teknoloji				3	3
Vatandaşlık				1	1

Günlük Aktiviteler

Okuma ve Yazma					
Genel Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: Şahenk, 2009.

Çizelge 2’de görüldüğü gibi, İlköğretim 5.yılında 10 çeşit ders, bir de günlük aktivite yapılmaktadır. Bu derslerden 7 tanesi 1’den 5.sınıfa kadar süreklilik arz etmekte, 2 tanesi (fen ve teknoloji, vatandaşlık) 4.ve 5.sınıfta okutulmaktadır. Aktivite olarak adlandırılan okuma-yazma, ilk 3 sınıfta haftada 2 saat yer almaktadır. Ders programı bütün sınıflarda, haftada 26 saat olarak dengeli bir dağılım göstermiştir (Bu 26 saatlik haftalık program süresi 1 Ocak 1992’den beri geçerlidir (Eurydice, 2019).

İlkokulu bitirdikten sonra öğrenciler hiç diploma almadan ortaöğretim kurumlarına (kolejler) yönlendirilirler. Kolej eğitimleri biten öğrenciler son iki yılda aldıkları puana göre bir liseye yerleşirler (Şahenk, 2009).

İlköğretim düzeyinde ders kitaplarının seçimi, aynı zamanda milli eğitim müfettişleri tarafından denetlenmektedir. Günümüzde ders kitaplarının çoğu, editörlü olarak basılmaktadır. Ders kitabı giderleri, okullara verilen kredilerin % 20’sinin tüketilmesine neden olmaktadır. Günümüzde ders kitapları, başarılı bir şekilde yeni programları takip etmekte ve kültürel bilgiler vermektedir (Şahenk, 2009).

3.5. Ortaöğretim I. Devre

Ortaöğretim, iki kademedен oluşmaktadır. I.kademe 4 yıl II.kademe 3 yıl sürmektedir. 4 yıl süren I.kademe, (ortaokul) kolej olarak isimlendirilmektedir. Kolejlerde 1.yılı “gözlem ve uyum” devresi, 2. ve 3. yılları “derinleşme” devresi, 4.yılı da “yönlendirme” devresi olarak bilinmektedir. 4. yılın sonunda, öğrenciler başarı durumlarına göre *brevet* adında bir diploma alırlar. 4 yıl süren ortaokul (college) eğitimi, genel ve teknik lise ile dengi meslek eğitim okullarına bir hazırlıktır. Bu çağ öğrencilerinin okullaşma oranı %92’dir. Lise öğrencilerinin %70’i lise bitirme sınavı (baccalaureat) düzeyine ulaşmaktadır (Eurydice, 2019).

Ortaöğretim okullarının I.kademesine öğrenci kayıt ettirmek için gerekli olan evraklar şu şekilde sıralanabilir:

- İkametgah belgesi
- Veli ve öğrencinin kimlik belgesi

- İki adet vesikalık resim
- Sağlık raporu

Ortaöğretim I.devresinde, Türk ortaöğretim kurumlarının tersine, 6.sınıf “gözlem ve uyum kademesi”, 5.ve 4.sınıf “derinleşme kademesi”, 3.sınıf ise “yönlendirme kademesi” olarak düzenlenmiştir. Okullaşma oranı %85’tir. İlkokulu bitiren öğrencinin ortaokula yerleştirilmesini bir kabul komisyonu üstlenmektedir. Bu komisyon, öğrenci durumlarına göre 6.sınıfın çeşitli dallarına öğrenciyi yerleştirmektedir (Baykal ve diğerleri, 2006).

Yönlendirme kademesinde, yani ortaöğretimin I.devresinin (ortaokul-kolej) son senesinde, öğrenciler üç liseden herhangi birisine yönlendirilmektedirler: Genel lise-meslek lisesi-teknik lise (Baykal ve diğerleri, 2006).

İlköğretim ve ortaöğretim düzeyinde ders kitapları, okul konseyi ve öğretmenler tarafından seçilmektedir. İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında donanım ihtiyaçları devlet tarafından verilen kredilerle sağlanmaktadır. Okullarda donanım eksiklikleri görülmemektedir. Aynı zamanda bilgisayar ve diğer teknolojik materyallerin bulundurulması devlet tarafından desteklenmektedir. Sınıf öğretmenlerine ve branş öğretmenlerine tüm bu materyalleri, verimli bir biçimde kullanarak, derslerini nasıl düzenleyebilecekleri devlet tarafından sağlanan hizmet içi eğitimler aracılığıyla yapılmaktadır. Hizmet içi eğitimler sonucunda öğretmenler, derslerinde bu materyalleri başarılı bir şekilde kullanıp öğrencilerin tutumlarını olumlu yönlerde geliştirip değiştirerek, akademik başarılarını yükselterek, kendi aralarındaki iş birliği ve dayanışma isteklerini arttırmaktadır (Şahenk, 2009).

Okul-Aile İlişkileri: Ailelerin çocuklarının aldıkları eğitimleri için endişe duymaları nedeniyle, aile ile okul arasında güçlü bir iletişim kurulması son derece önemli ve gereklidir. Okul aileleri; özellikle çocuklarının yetenekleri, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda onların yönlendirilmeleri ve doğru meslek seçimini yapmaları için desteklemektedir. Öğrencilerin başarılarının düşmesini ve okulda sorunlar (arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle) yaşamasını engelleyebilecek en büyük anahtar, okul ve aile iş birliğidir.

Günümüzde okullarda, yılda iki kez veli toplantısı yapılmaktadır. İlk toplantı, okulun açılmasından en az bir hafta en fazla bir ay sonra düzenlenmektedir. Bu toplantıya, tüm velilerin katılmaları son derece önemlidir. Okulun senelik eğitim kuralları, ailelere iletilir. Aynı zamanda sene içinde yapılacak kutlamalar ve eğitim programı açıklanmaktadır (Şahenk, 2009).

28 Ağustos 2006 yılında ailenin okul eğitiminde yeri ve rolünü belirleyen maddeler aşağıda verilmektedir.

- İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında en az iki kez veli toplantısı yapılmalıdır. İlk toplantı sene başlangıcında (en erken bir hafta sonra en geç bir ay sonra) yapılmalıdır.
- İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında en az iki kez yapılan veli toplantılarında özellikle ortaöğretim düzeyinde yönlendirme ve rehberlik hizmetleri de sunulmalıdır.
- Aileler çocuklarının öğretmenlerine ve arkadaşlarına karşı tutumları ve akademik başarıları konusunda sürekli bilgilendirilmelidirler. Ayrıca çocuğun sosyal gelişim sürecinde görülen tutum ve akademik başarı değişimleri ailelere iletilmelidir. Bunun dışında okul aileleri senelik yeni eğitim programı, yeni okul ve eğitim kurları ve düzenlemeleri konusunda haberdar etmelidir.
- Öğretmenler, velilerin güvenini kazanmaya ve iletişimi güçlü tutmaya özen göstermelidir.
- Okul ve yönetim konseyleri veli toplantılarında velilerin karşılanıp, kurulacak iletişiminin düzenini sağlar (Şahenk, 2009).

3.6. Ortaöğretim II. Devre

Kolej eğitiminin tamamlanmasının ardından, öğrencilere üç eğitim seçeneği sunulmaktadır;

- 3 yıllık eğitimin ardından (“2”, “1”, ve “son” sınıflar) genel bakalorya (olgunluk sınavı) ile sonuçlanan genel eğitim;
- Yine 3 yıl süren ve teknolojik bakalorya ile sonuçlanan teknolojik eğitim;
- Mesleki yeterlik sertifikası (certificak d’aptitude professionnelle) (CAP) veya mesleki eğitim diploması (brevet d’études professionnelles) (BEP) ile sonuçlanan 2 yıllık mesleki eğitim ve ardından mesleki bakalorya (baccalaureat professionnel) derecesine ulaşılmasını sağlayan 2 yıllık ek eğitim.
- Genel meslek ve teknik liselere öğrenci kabulleri şu şekilde gösterilebilir:
- Öğrencilere ortaöğretim I.kademesinde rehberlik hizmeti verilir,
- Öğrenciler yetenek sınavlarına girerler,

- Öğrencilerin başvurdukları okullarda okul yönetimi, sınavlar ve mülakatlar yaparlar,
- Okul yönetiminin yaptığı bu sınavlar ve mülakatlar sonucunda öğrenciler okula kabul edilir.

Ortaöğretim I.ve II. kademelerinde rehberlik servisleri tarafından öğrencilere yeteneklerine uygun mesleklere yönelmeleri için çalışmalar yapılmaktadır.

Lise öğrencileri ortak olarak aldıkları 2.sınıf eğitiminin ardından, girmek istedikleri bakalorya sınavının türünü seçer, buna göre gruplara ayrılır ve çalışmalarını o yönde sürdürür. Bakalorya sınavının türü üç genel kategoriden (ekonomik ve sosyal, edebi veya bilimsel) veya yedi teknolojik kategoriden biri olabilir (Şahenk, 2009).

Mesleki lise, öğrencileri verdiği 2 yıllık eğitim süresince mesleki yeterlik sertifikası (CAP) veya mesleki eğitim diploması (BEP)'e tekabül eden mesleki yeterlilik derecesine hazırlar. Bu yeterlilik dereceleri, öğrencilerin mezun olur olmaz iş bulabilmelerini sağlamaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Ancak isteyen öğrenciler, bu 2 yıla ilaveten 2 yıl daha eğitim almak suretiyle (1. ve son mesleki sınıflar) sunulan 48 uzmanlık alanı içerisinde birini seçerek mesleki bakalorya sınavına girebilirler. Orta öğretim genel lise, meslek lisesi veya teknoloji liselerinde verilmektedir (Eurydice, 2019).

3.7. Yükseköğretim

Fransa'da yükseköğretim kurumları üç gruba ayrılır:

1. Kısa süreli (2 yıllık): ön lisans düzeyinde eğitim veren kurumlardan mezun olan öğrencilere bac+2 (lise bitirme sınavı-baccalaureat) düzeyinde diploma verir. Otelcilik, endüstri, sağlık, uygulamalı sanatlar, yönetim, tarım vb. gibi yaklaşık 88 uzmanlık alanı vardır.
2. Uzun süreli (3 yıllık) lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerden mezun olan öğrenciler bac+3 diplomasını alırlar. Bu kurumlarda 2 tür eğitim verilir: Genel ve mesleki lisans eğitiminin ardından, 2 yıl süreli yüksek lisans eğitimine katılarak öğrenciler bac+5 diplomasına sahip olurlar. 2 tür yüksek lisans eğitimi verilir: Araştırma yüksek lisans öğrencilere 2. senede tez hazırlatma esaslıdır. Mesleki yüksek lisans ise bireyi iş hayatına hazırlar ve bireyin belirli bir iş yerinde çalışmasını ve iş bulmasını destekler. Doktora

düzeyi ise 3 yıl sürelidir ve mezun olan öğrenciler bac+8 diplomasına sahip olurlar. Tez savunması sonucunda ise doktora diploması alınır.

Ayrıca yüksekokullar, 5 yıllık eğitim verirler. Üniversitelere göre, öğrencilerini daha çok eleyerek seçerler. Mütercim tercümanlık, çevirmenlik, gazetecilik, mühendislik gibi çeşitli bölümler mevcuttur. Mezun olan öğrenciler bac+5 diplomasına sahip olurlar (Şahenk, 2009).

3. Bağlantılı formasyon mezunu olan öğrenciler bac+2 diplomasına sahip olurlar. Üniversitede okuyan öğrenciler, çeşitli şirketlerde staj adı altında eğitim alırlar. 10 tane üniversite ve yüksekokulun bağlantılı formasyon eğitimi veren mühendislik lisans ve yüksek lisans bölümleri vardır.

Fransa'da 2000 yılında yükseköğretim düzeyine 17.000.000.000 avroluk bütçe ayrılmıştır. Yükseköğretim kurumlarının büyük bir bölümü devlet, çok azı ise özeldir. 86 üniversite vardır (Erden, 2009).

Ön lisans düzeyinde verilen sağlık eğitimi sonucunda, Sağlık Bakanlığı onaylı bac+2 diploması verilir. Ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenci seçme sistemi yoktur, ancak yüksekokullara girişte sınavlar vardır. Yüksekokullar, teknik (IUT) ve meslek yüksekokulları (IUP) olmak üzere ikiye ayrılır.

3.8. Özel Eğitim

2007 Haziran ayı verilerine göre, ilköğretimde 111.000 engelli öğrenciden %7'si özel okullarda eğitim görmektedir. Ortaöğretimde ise 44.500 öğrenci yer almaktadır. 2004-2005 eğitim-öğretim yılında, engelli öğrenciler %16 oranında artmıştır. Engelli seviyesinde engelliler için özel eğitim okulları bulunmaktadır. Engelli çocukları olan aileler, devlet tarafından destek almaktadırlar (Şahenk, 2009).

3.9. Yetişkin Eğitimi

Fransa'da yetişkin eğitimine büyük önem verilmekte ve yasalarla korunmaktadır. Yetişkin bireyler isterlerse yasaların da kendine verdiği hak sayesinde işlerinden belirli zaman dilimlerinde izin alarak alanlarına yönelik ya da kültürel eğitim faaliyetlerine katılabilirler. Fransa'da yetişkin eğitimi genel olarak özel kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. Bu kuruluşların yanında Fransa'da halk eğitim merkezleri de vardır. Farklı alanlarda eğitim veren halk eğitim merkezleri, kırsal bölgelerde bir kültür merkezi görevi üstlenir (Euroguidance, 2018).

Çizelge 3: Yetişkin Eğitim Okulları ve Öğrenci Sayıları

Sürekli mesleki eğitim veren kurum sayısı	40.862
Eğitim saatlerinin toplamı	800.000.000
Toplam öğrenci sayısı	10.750.000
İstihdam edilen öğrenci sayısı	7.275.000
İş arayan öğrenci sayısı	1.490.000
Diğer öğrencilerin sayısı (memur, idareci vb.)	1.360.000

Kaynak: (Euroguidance, 2018).

3.10. Fransa'da Eğitim Yönetimi

Fransa'da eğitim sistemi merkeziyetçi sahiptir. Okul öncesi ilk ve orta öğretim kurumları, öğretmen atamaları Milli Eğitim Bakanlığının sorumluluğundadır. Bunların yanında, okulların eksikliklerinin giderilmesi, eğitim programları ve ders kitaplarının düzenlemesi ve okulların teftişi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır (Erden, 2009). Fransa eğitim sistemi bölgesel düzeyde üç bölüme ayrılmaktadır. Bunlar büyüklüklerine göre üniversite, taşra ve mahalli birimler olarak adlandırılır. Üniversite birimi en büyük bölgesel teşkilattır. Fransa'da 28 üniversite bölgesi bulunmakta ve bu bölgelere rektör başkanlık etmektedir. Rektör Milli Eğitim Bakanlığının temsilcisidir ve cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır (Şahenk, 2009). Rektör ilk ve orta dereceli okulları yönetimi ve üniversite bölgesi içinde ulusal düzenlemelerin uygulanmasından sorumludur.

Taşra biriminin yönetimi, merkezi hükümet tarafından atanan bir vali tarafından yapılır. Taşradaki öğretmenlerin tayini, öğrencilere verilen burs kontenjanları valinin sorumluluğundadır. Taşra biriminde valinin başkanlık ettiği bir eğitim konseyi bulunmaktadır. Bu konsey eğitimle ilgili konularda valiye danışmanlık yapmaktadır. Taşra biriminde rektörün temsilcisi olarak bir müfettiş bulunmaktadır. Müfettişin görevi ilk ve ortaokulları denetlemektir (Süngü, 2005). Mahalli birimlerin başı belediye başkanıdır. Her mahalli birim kendi içinde kantonlara ayrılmıştır. Bu kantonların başında müfettişler vardır ve bu müfettişler, kantonlar arasındaki koordinasyonu sağlar ve sorumu oldukları bölgelerdeki ilkokul ve ortaokulları denetler (Süngü, 2005),

İlk ve orta dereceli okullardaki yönetici ve müdürlerin görevleri şöyle sıralanabilir:

- İlköğretim ve ortaöğretim seviyesinde okulun yönetimini ve denetimini üstlenir.

- İlköğretim ve ortaöğretimdeki okulun öğretmenlerinin çalışmalarını, ders programlarını, ders kitaplarının seçimi, öğrencilerin başarısızlık nedenleri, öğretmen öğrenci ilişkisini denetler.
- Personel alımını denetler.
- Ders araç ve gereçlerinin alım ve kullanımından sorumludur.
- Okul içi problemleri çözmeye çalışır.
- Aile ve okul çevre ilişkisini denetler.
- İlköğretim ve ortaöğretimdeki öğrencilerin derslerdeki ve ders dışındaki öğretmen ve arkadaşlarına karşı olan iletişim ve tutumlarını denetler (Şahenk, 2009).

3.11. Eğitim Finansmanı

Fransa'da eğitim finansmanını çeşitli kamu, yerel ve özel birimlerle desteklemektedir. En büyük katkısı %54,3 ile Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Araştırma Kurulu yapmaktadır. Fransa genel bütçeden eğitime ortalama 64 milyon avroluk bir pay ayırmaktadır. Eğitim kademelerine göre en yüksek harcama %36 ile 1. kademeye yapılmaktadır. Eğitimde en az harcama ise %7 ile özel eğitim kurumlarına yapılmaktadır (Şahenk, 2009). Ancak özel eğitime ayrılan %7'lik pay birçok Avrupa ülkesinden fazladır.

3.12. Fransa'da Öğretmen Yetiştirme

Fransa'da öğretmen olabilmek için seçici ve zor sınavlardan, geniş ve kapsamlı bir eğitimden geçmek gerekmektedir. Öğretmen yetiştirme kurumları, öğretmen adaylarını lise sonrası yapılan sınavlarla seçmemekte, en az üç yıllık bir lisans eğitimi alan öğrenciler kendileri bu okullara başvurmaktadır. Bu sistemde öğretmen adayları alan eğitimini öğretmen yetiştirme kurumlarına girmeden önce almaktadır (Uygun, Ergen ve Öztürk, 2011, s. 399-401). Bir başka deyişle; öğretmen olmak isteyen kişiler henüz yükseköğretim kurumuna girmeden lise sonunda olgunlaşma sınavına girer ve sınavı kazanırlarsa üç yıl süreli lisans denilebilecek bir ön eğitim alırlar. Bu eğitimi alanlar öğretmen olma nedenlerini içeren dosyalarını yükseköğretim kurumuna sunarlar ve öğretmen yetiştirme kurumlarına geçme sınavına girerler (Yenen, 2014). Öğretmen seçme sınavında başarılı olan öğretmen adayları, sonra, stajyer öğretmen olarak öğretmen yetiştirme kurumlarında teorik ve

uygulamalı eğitim bilimi dersleri alırlar. Stajyer öğretmenler bir yıllık süre zarfı içerisinde ortalama 400 saat eğitim programına tabi tutulur. Bu eğitimler sırasında stajyer öğretmenler okullarda uygulama da yaparlar. Öğretmen adayları bu kurumlarda, yoğun ve meslek dayanaklı iki yıl eğitim görürler. Bunun birinci yılı disiplinler arası eğitimin ağırlıklı olduğu hazırlık dönemidir. Bu dönemde, okullarda birer haftalık gözlem niteliğinde staja yer verilmektedir. Birinci yılın sonunda adayların yaptıkları bilimsel çalışmalara ve geliştirilen projelere bakılarak en iyi öğrenciler, stajyer öğretmen olarak ikinci yıla devam etmeye hak kazanırlar. Sınıf ortamında yapılan stajlar, öğretmenlerin uygulamada karşılaşabilecekleri sorunların çözümüne yöneliktir. Stajyer öğretmenler, bütün yıl boyunca haftada dört ile altı saat arası sınıflarda uygulama yaparlar. Eğitim yılının sonunda uygun görülen stajyerin atanması kurum tarafından Eğitim Bakanlığı'na teklif edilmektedir (Somkaya, 2000).

Böylece öğretmen adayları öğretmen yetiştirme enstitülerinde (IUFM) bir yıl hazırlık bir yıl da mesleki eğitim görürler. Fakat, hazırlık eğitimi öğrencilere şart koşulmamaktadır. İsterse öğretmen adayları bu eğitimi almayabilir ve direk olarak sınava girebilirler. Yapılan bu sınavlarda devletin ihtiyacına göre öğretmen alınmaktadır (Ministère de l'Education Nationale (MEN), 2007: Akt. Uygun ve diğerleri, 2011, s.399-401).

Fransa'da öğretmen eğitiminin genel olarak iki bölüme ayrıldığı söylenebilir. Bunlardan ilki, öğretmen yetiştirme kurumlarında (IUFM) verilen teorik eğitimidir. İkincisi ise ilk ve orta dereceli okullarda yapılan uygulama eğitimidir. Öğretmen eğitiminin bu iki parçasının tam olarak birbirine entegre olması Fransız eğitiminde çok önemlidir. Bunu sağlamak için Fransızlar, teori eğitimi ile uygulama eğitimini paralel bir şekilde ve dönüşümlü olarak yapmakta ve aralarında bir bütünlük sağlanmasına çalışmaktadır. (MEN, 2007: Akt. Uygun ve diğerleri, 2011, s.399-401).

Fransa'da öğretim programları öğretmen yetiştirme kurumlarına göre, özünde farklılık olmamakla birlikte, değişiklikler göstermektedir. Ancak, tüm kurumlar Bakanlıktan alınan onayla programlarını ve derslerini belirlemektedir. Bu durum uygulama eğitiminde de böyledir. Öğretmen yetiştiren kurumlar arasında uygulama hususunda bazı farklı noktalar olsa da ana kriterler aynıdır (Yenen, 2014). Öğretmen adayları uygulama eğitimi boyunca çeşitli uygulama eğitimlerinden geçmektedirler. İlk ve orta dereceli okullarda görev yapacak öğretmenlerin stajı temel olarak iki farklı stajdan oluşmaktadır. Bunlar, rehberlik uygulama

stajı ve sorumlu uygulama stajlarıdır. Bunların dışında bütün öğretmen adaylarının yapmak zorunda olduğu kısa süreli iki staj daha vardır: Gözlem stajı ve şirket stajı. Öğretmen adayları bu stajları öğretmenlik sınavına girmeden, yani mesleki eğitime başlamadan önce yapmak zorundadırlar. Gözlem stajıyla öğretmen adaylarının mesleği ve okulu genel olarak tanımları amaçlanmıştır. Ortalama 15 gün süren bu stajlarda adaylar okul ortamında sınıf ve ders gözlemlerinde bulunurlar. Şirket stajında ise öğretmen adayları, bir sanayi veya ticari şirket ortamında üç hafta boyunca uygulama yaparlar (MEN, 2007: Akt. Uygun ve diğerleri, 2011, s.399-401).

4. SONUÇ

Fransız eğitim sistemi, Eğitimin organizasyonu ve finansmanında güçlü bir merkezi Devlet varlığı ile karakterizedir. Fransız eğitim sistemi, Milli Eğitim, Yüksek Öğrenim ve Araştırma Dairesi tarafından düzenlenmektedir. Eğitimin temel ilkeleri, Parlamento tarafından tanımlanan çerçeve içinde düzenlenir. Devlet, Fransız eğitim sistemi yönetiminde önemli bir rol oynamaktadır. Devlet tüm eğitim seviyelerinde müfredatın ayrıntılarını tanımlar; öğretmenlerin kabul prosedürünü düzenler, içeriği tanımlar, memur olan öğretmenleri işe alır, onlara hizmet içi eğitim sunar; eğitim sisteminin kalitesini kontrol etmekten sorumlu denetçileri işe alır ve eğitir; kamu eğitim sisteminin ana finansman organıdır ve okul çağındaki öğrencilerinin yaklaşık% 20'sini barındıran “sözleşmeli özel okulları” sübvanseder (Eurydice, 2019).

Fransa uzun bir okul öncesi eğitim geleneğine sahiptir: son yirmi yıl boyunca, üçten altı yaşına kadar neredeyse tüm çocuklar isteğe bağlı olmasına rağmen anaokuluna (école maternelle) katılmıştır; bu nedenle Fransız eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır ve müfredatı belirleyen Milli Eğitim, Yüksek Öğrenim ve Araştırma Dairesi'nin sorumluluğundadır.

Fransız öğrencilere aynı dersler ortaöğretim süreci boyunca 15 yaşına kadar öğretilir. Uzmanlığın ilk aşaması, ortaöğretim 1. kademesinin sonunda (ortaokul eğitimi) öğrenciler ara vermeden genel, teknolojik veya mesleki liselere geçerler. Tüm öğrenciler, ortaöğretimin sonuna denk gelen üç yıl içinde bakaloryaya (lise bitirme sınavı) girmeye hak kazanırlar ve onu geçen öğrenciler, devlet tarafından verilen yükseköğretime giriş kapılarını açan bakalorya diplomasını alırlar (genel, teknolojik veya mesleki) ve üniversiteye kaydolmalarını sağlarlar (Eurydice, 2019).

Fransa'da yaklaşık olarak 15.5 milyon öğrenci (ulusal nüfusun yaklaşık% 23'ünü temsil ediyor) eğitim almaktadır. Tüm finansman tarafları birleştiğinde, ulusal toplumun eğitim

faaliyetlerine yönelik harcamalarının yıl içerisinde 146 milyar avro (Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın% 6,8'i) civarında olduğu tahmin edilmektedir (MENESR-DEPP, RERS, 2016).

KAYNAKÇA

- Baykal, F. N. & diğerleri (2006). *Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinin eğitim sistemleri*. Ankara: Kalkan Matbaacılık.
- Bilhan, S. (1992). *Eğitim felsefesi*. Ankara Üniversitesi: Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Erden, A. (2009). *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri, Fransa eğitim sistemi*. Balcı, A. (Ed.) Ankara: Pegem A. Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2003). *Çağdaş eğitim sistemleri*. İstanbul: Sistem Yayınları.
- Ergün, M. (1985). *Karşılaştırmalı eğitim*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü. <http://www.egitim.aku.edu.tr/kegitim.pdf> adresinden 17.09.2018 tarihinde alınmıştır
- Euroguidance, (2018). *Fransa*. <http://euroguidance.iskur.gov.tr/Portals/1/Kaynaklar/ulkeornekleri/fransa.pdf> adresinden 11.12.2018 tarihinde alınmıştır.
- Eurydice, (2019). *France Overview*. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/france_en adresinden 08.03. 2019 tarihinde alınmıştır.
- MENESR-DEPP, RERS (2016). *Le Financement De La Dépense Intérieure D'éducation*. http://cache.media.education.gouv.fr/file/2016/97/3/depp_rers_2016_budget_couts_financements_614973.pdf adresinden 05.03. 2019 tarihinde alınmıştır.
- Sağlam, M. (1999). *Avrupa ülkelerinin eğitim sistemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Somkaya, Ü. (2000). *Türk eğitim sisteminde sınıf öğretmeni yetiştirilmesinde karşılaşılan sorunlar*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Süngü, H. (2005). Fransa, İngiltere ve Almanya eğitim denetimi sistemlerinin yapı ve işleyişi. *Milli Eğitim Dergisi*, 33(167).
- Şahenk, S. S. (2009). *Eğitim yapıları ve yönetimleri açısından çeşitli ülkelere bir bakış, Fransa eğitim sistemi*. ed. Ada, S. ve Baysal, Z. N. (Ed) Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Uygun, S., Ergen, G. & Öztürk, İ. H. (2011). Türkiye, Almanya ve Fransa'da öğretmen eğitimi programlarında uygulama eğitiminin karşılaştırılması, *İlköğretim Online*, 10(2), 389-405.

-
- Wikipedia, (2018). *Fransa*. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Fransa> adresinden 11.10.2018 tarihinde alınmıştır.
- Yenen, E. T. (2014). *Türkiye'nin öğretmen yetiştirme sisteminde klinik uygulama modelinin uygulanabilirliği*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Elazığ.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.